

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของภาพย้อนอดีตในวิถีทัศน์ 4 แบบ คือ แบบภาพสีเหมือนจริง แบบภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนูน แบบภาพสีซีเปีย และแบบขาวดำ ที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรี

สมมติฐานในการวิจัย

ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันในวิถีทัศน์ จะทำให้ความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มอาสาสมัคร จากนักศึกษาปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และวิทยาลัยครูต่างจังหวัดอีก 2 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 160 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากรเข้ากลุ่มการทดลอง 4 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวนกลุ่มละ 40 คนแต่ละกลุ่มทดลองแบ่งเป็นนักศึกษาปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร 15 คน และในเขตต่างจังหวัด 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือทดสอบตาบอดสี อิชิฮาระ (Ishihara)
2. รายการวัดทัศน เรื่อง กลับบ้าน ที่มีเนื้อหาและการตัดต่ออย่างเดียวกัน 4 รายการ แต่มีการใช้ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันคือ ภาพสีเหมือนจริง ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม ภาพสีซีเปีย และภาพขาวดำ มีความยาวประมาณ 16.30 นาที เนื้อหาเกี่ยวกับคนบ้านนอกเข้ามาหางานทำในกรุงเทพ มีการใช้ภาพย้อนอดีต 3 ครั้ง ในเนื้อเรื่อง
3. แบบทดสอบความเข้าใจในเนื้อเรื่อง เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัว เลือกจำนวน 20 ข้อ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันใน ทัศนทัศน์มีผลทำให้ความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีต่างกัน โดยลักษณะของภาพย้อนอดีตแบบภาพสีเหมือนจริง กับกลุ่มภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม ภาพสีซีเปีย และภาพขาวดำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม ภาพสีซีเปีย และภาพขาวดำ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันในรายการทัศนทัศน์ 4 แบบคือ ภาพสีเหมือนจริง ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนุ่ม ภาพสีซีเปีย และภาพขาวดำ ปรากฏว่า มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

หลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์รายคู่โดยวิธี Tukey พบว่ากลุ่มภาพย้อนอดีตแบบสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนูน แบบสีซีเปีย แบบขาวดำ มีค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่างกันกับกลุ่มภาพย้อนอดีตแบบสีเหมือนจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 และพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มภาพสีซีเปียสูงที่สุด ภาพขาวดำ ภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนูน รองลงมาตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มภาพสีเหมือนจริงได้คะแนนต่ำสุด แสดงว่าการใช้ลักษณะของภาพย้อนอดีตแบบสีซีเปีย แบบขาวดำ และแบบสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนูน ในรายการวัดทัศน มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีเท่าๆกัน และดีกว่าการใช้ลักษณะภาพย้อนอดีตแบบภาพสีเหมือนจริง จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรจะนำมาอภิปรายดังนี้

ผลการวิจัยลักษณะภาพย้อนอดีตที่มีลักษณะภาพแตกต่างกัน คือ ภาพสีเหมือนจริง สีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนูน และสีไม่เหมือนจริง คือ สีซีเปีย และสีขาวดำ มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นางพงา บุญปักษ์ (2527) ซึ่งพบว่า ผลของภาพสีเหมือนจริง สีไม่เหมือนจริง และภาพขาวดำ มีผลต่อการสร้างมโนทัศน์แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้แยกลักษณะของภาพย้อนอดีตได้ 2 ลักษณะคือภาพย้อนอดีตแบบภาพสีเหมือนจริงไม่มีการทำเทคนิคพิเศษอะไรเลย กับแบบที่มีการทำเทคนิคพิเศษให้ภาพย้อนอดีตนั้นผิดไปจากธรรมชาติ เช่น การทำภาพให้นุ่มฟูทั้งภาพหรือบางส่วน การทำให้ขอบภาพเป็นสีนูน การย้อมหรือเจือสีอื่นๆเข้าไปในภาพนั้น ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะนี้มีผลต่อความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีต่างกัน โดยที่ภาพย้อนอดีตที่มีการทำเทคนิคพิเศษให้ผิดไปจากธรรมชาติได้ผลดีกว่าแบบไม่มีการทำเทคนิคพิเศษเลย ผลที่ได้ไม่สอดคล้องงานวิจัยของ เอล เอช เบอร์รี่ (L.H. Berry, 1977) ได้ศึกษาพบว่าภาพสีเหมือนจริง และภาพสีไม่เหมือนจริงมีผลต่อการจำมากกว่าภาพขาวดำ

แม้ว่างานวิจัยของ เอล เอช เบอร์รี่ ไม่อาจชี้ได้ว่าภาพสีเหมือนจริง และภาพสีไม่เหมือนจริงมีผลต่อการจำแตกต่างกันหรือไม่ แต่งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ภาพสีมีอิทธิพลต่อความเข้าใจ การจำ การเรียนรู้มากกว่า ภาพขาวดำ (จันทร์เพ็ญ ไทยประยูร, 2511; จินตนา ยันตรศาสตร์, 2515; M.F.Rudnick, 1974; Kathy Gilbert & Joan Scheuder, 1988) นั้นไม่สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงการจํารายละเอียดภายในภาพ ซึ่งภาพสีจะให้รายละเอียดได้ดีกว่าภาพสีไม่เหมือนจริงหรือขาวดำ ไม่ได้คำนึงถึงความเข้าใจในเนื้อเรื่อง และการแยกแยะในส่วนของเวลาของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการดูรายการวิดิทัศน์ (จำเนียร ช่างโชติ, 2528)

อย่างไรก็ตาม ปกรณ์ พรหมวิทักษ์ (2532) กล่าวถึงโครงสีในภาพยนตร์ และ วิดิทัศน์ ทำให้เกิดความรู้สึก และอารมณ์ต่างๆแก่ผู้ชม สีแต่ละสีให้อารมณ์และความรู้สึก ที่แตกต่างกันออกไป สีที่แตกต่างกัน ทำให้ผลการรับรู้อันนำไปสู่การจำ การเรียนรู้ และความเข้าใจ แตกต่างกันไปด้วย (ชัยพร วิชชาวุธ, 2520) ดังนั้น การใช้ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่มีสีแตกต่างกัน มีผลต่อความเข้าใจในเนื้อเรื่องต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการทดลองพบว่า ลักษณะของภาพย้อนอดีตที่แตกต่างกันในรายการวิดิทัศน์ กลุ่มสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนํม สีซีเปีย และขาวดำ มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง ของนักศึกษาปริญญาตรีได้ดีกว่าลักษณะภาพย้อนอดีตแบบสีเหมือนจริง การผลิตรายการวิดิทัศน์ที่มีการใช้ภาพย้อนอดีต เพื่อให้มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องที่ดีกว่า ของนักศึกษาปริญญาตรี ควรใช้ลักษณะภาพย้อนอดีตที่มีการทำเทคนิคพิเศษให้แตกต่างไปจากภาพสีตามธรรมชาติ คือ ภาพสีซีเปีย ภาพขาวดำ และภาพสีเหมือนจริงลักษณะขอบภาพสีนํม

2. ภาพย้อนอดีตทั้ง 3 แบบ คือ ภาพสีซีเปีย ภาพขาวดำ และภาพสีเหมือนจริง ลักษณะของภาพสีนุ่ม มีผลต่อความเข้าใจในเนื้อเรื่องของนักศึกษาปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน ควรที่จะเลือกใช้ ลักษณะภาพย้อนอดีตที่ผลิตได้ง่าย สะดวก และราคาถูก เนื่องจากการทำเทคนิคพิเศษแต่ละชนิดนั้นค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน การทำภาพให้มีลักษณะนุ่มจะทำได้ง่าย และค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก เนื่องจากสามารถทำได้ขณะที่ถ่ายทำและหาอุปกรณ์มาดัดแปลงใช้ได้ง่าย แต่ถ้าเป็นการนำภาพที่ถ่ายทำแล้ว มาทำเทคนิคพิเศษโดยเครื่องตัดต่อภาพ การที่จะทำให้ภาพเป็นขาวดำ จะเป็นขั้นตอนที่ง่ายที่สุด รองลงมาคือ การทำขอบภาพสีนุ่ม และการย้อมสีซีเปีย เนื่องจากการย้อมสีซีเปียจะต้องนำภาพนั้นไปทำให้เป็นภาพขาวดำก่อน แล้วจึงนำมาย้อมสีซีเปียได้ ถ้านำเอาภาพสีมาย้อม หรือใส่แว่นกรองแสงสีซีเปียขณะถ่ายทำ ก็จะทำให้ภาพนั้นไม่เป็นสีซีเปียแท้ เพราะจะมีสีอื่นๆที่ยังไม่ได้ถูกลบออกไปด้วย โดยสรุปแล้ว การใช้ลักษณะภาพย้อนอดีตในรายการวิทยุทัศน์ควรใช้ภาพที่ผลิตไปจากธรรมชาติ จะให้ผลในความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีกว่าภาพสีที่เป็นปกติตามธรรมชาติ ควรเลือกวิธีการทำเทคนิคพิเศษขณะถ่ายทำดีกว่าเทคนิคหลังการถ่ายทำ เนื่องด้วยค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าและให้ประสิทธิผลเท่ากัน

3. นอกเหนือจากการใช้ภาพย้อนอดีต ที่ใช้วิธีย้อมเป็นสีซีเปียส่วนใหญ่แล้ว ยังมีการย้อมให้เป็นสีอื่นๆ เพื่อให้เข้ากับโทนสี และอารมณ์ของเนื้อเรื่องอีกด้วย ควรมีการศึกษาลักษณะของภาพย้อนอดีตในวิทยุทัศน์ที่มีการย้อมสีต่างๆกันให้ผลิตไปจากสีธรรมชาติ ว่าจะมีผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก และความเข้าใจเนื้อเรื่องของผู้ชมต่างกันอย่างไร และถ้าใช้วิธีการย้อมสีที่ยังคงมีสีเดิมปนอยู่ด้วย จะให้ผลต่างกันอย่างไร เนื่องจากการย้อมสีภาพย้อนอดีตที่มีสีเดิมปนอยู่นั้น สามารถกระทำได้ง่ายขณะที่ถ่ายทำ โดยใส่แว่นกรองแสงสีต่างๆตามต้องการใส่หน้าเลนส์กล้องขณะถ่ายทำ หรือนำภาพที่ถ่ายมาย้อมด้วยเครื่องมือตัดต่อวิทยุทัศน์ได้เลยโดยไม่จำเป็นต้อง นำไปลบสีเป็นขาวดำก่อน ซึ่งทำให้งบประมาณและเวลาในการผลิตรายการวิทยุทัศน์ลดลงมาก

4. ควรมีการศึกษาลักษณะของภาพย้อนอดีตในวิทยุทัศน์ที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ โดยพิจารณาถึงตัวแปรอื่นๆเกี่ยวกับผู้ชม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพความเป็นอยู่ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม จะให้ผลที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

5. นอกจากการย้อนเหตุการณ์ไปในอดีตด้วยภาพย้อนอดีตแล้ว ยังมีการใช้เสียงในการย้อนเหตุการณ์ไปในอดีตอีกด้วย (Sound Flashback) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่า เสียงย้อนอดีตแบบใด มีผลในการเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีกว่ากัน

6. ภาพย้อนอดีต เป็นภาพที่มองกลับไปในอดีต ขณะเดียวกันบางเนื้อเรื่องจะมีภาพความคิดในอนาคตอยู่ด้วย (Flashforward) จึงน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่าการแสดงภาพในอนาคตนั้นมีวิธีการทำ และมีลักษณะภาพแบบใดบ้างที่มีผลต่อความเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย